

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมออนไลน์ เรื่อง การส่งเสริมสมรรถนะ
การให้การศึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวคิดผู้รับบริการเป็นศูนย์กลาง
และเผชิญความจริงของครูแนะแนว

Development of an Online Training Program to Enhance
Guidance Teachers' Competency in Psychological
Counseling Based on Client-Centered and
Reality Therapy Approaches

Received: April 03, 2026
Revised: April 22, 2026
Accepted: April 24, 2026

นिरนาท แสนสา¹
Niranart Sansa¹
(niranart_5854@hotmail.com)

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. พัฒนาและหาคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมออนไลน์ เรื่อง การส่งเสริมสมรรถนะการให้การศึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวคิดผู้รับบริการเป็นศูนย์กลางและเผชิญความจริงของครูแนะแนว และ 2. ศึกษาผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมออนไลน์ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยกลุ่มเดียววัดก่อนและหลังการทดลอง กลุ่มตัวอย่างคือ ครูแนะแนวในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2568 จำนวน 43 คน เครื่องมือวิจัย ได้แก่ 1) หลักสูตรฝึกอบรมออนไลน์ เรื่อง การส่งเสริมสมรรถนะการให้การศึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวคิดผู้รับบริการเป็นศูนย์กลางและเผชิญความจริง 2) แบบประเมินสมรรถนะการให้การศึกษาเชิงจิตวิทยา และ 3) แบบประเมิน

¹ แผนกวิชาการแนะแนวและการศึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาธิราช
Program in Guidance and Psychological Counseling School of Educational Studies Sukhothai Thammarath
Open University

ความพึงพอใจที่มีต่อการฝึกอบรมออนไลน์ฯ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า 1. หลักสูตรฝึกอบรมออนไลน์ที่พัฒนาขึ้นแบ่งออกเป็น 2 ตอน แต่ละตอนมีผลการประเมินคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด 2. ผลการทดลองใช้หลักสูตรฯ พบว่า ภายหลังจากอบรม ครูแนะแนวมีสมรรถนะการให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาสูงกว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และครูแนะแนวมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฯ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและรองลงมาตามลำดับ คือ เนื้อหาเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การอบรม เนื้อหาครอบคลุมแนวคิด การปรึกษาแบบผู้รับบริการเป็นศูนย์กลางและแบบเผชิญความจริง เนื้อหาการอบรมช่วยเสริมทักษะการให้บริการแนะแนวและระบบการเรียนรู้แบบออนไลน์เอื้อให้เกิดการเรียนรู้ได้โดยสะดวก

คำสำคัญ : หลักสูตรฝึกอบรมออนไลน์, สมรรถนะการปรึกษา, การปรึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวคิดผู้รับบริการเป็นศูนย์กลาง, การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบเผชิญความจริง, ครูแนะแนว

Abstract

The objectives of this research were: 1. to develop and evaluate the quality of an online training program designed to enhance guidance teachers' competency in psychological counseling, based on Client-Centered and Reality Therapy approaches; and 2. to investigate the effectiveness of the implemented program. The study employed a one-group pretest-posttest design. The sample consisted of 43 guidance teachers under the Office of the Basic Education Commission during the 2025 academic year. The research instruments included: 1) the online training program, 2) a psychological counseling competency assessment scale based on Client-Centered and Reality Therapy approaches,

and 3) an online training satisfaction questionnaire. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and t-test.

The research findings revealed that: 1. The online training program comprised two modules, both of which were validated by psychological counseling experts. The quality evaluation indicated that the program's accuracy and appropriateness were at the highest level. 2. Following the training, the guidance teachers demonstrated a statistically significant increase in psychological counseling competency compared to the pre-training scores at the .05 level. Furthermore, the overall satisfaction of the guidance teachers toward the online training program was at the highest level. The items with the highest mean scores, in descending order, were: the appropriateness and alignment of content with training objectives; the comprehensive coverage of Client-Centered and Reality Therapy concepts; the enhancement of guidance service skills; and the accessibility and convenience of the online learning system.

Keywords: Online Training Program, Counseling Competency, Client-Centered Therapy, Reality Therapy, Guidance Teachers

บทนำ

ครูแนะแนวมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมพัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหาให้แก่ นักเรียนในขอบข่าย 3 ด้าน คือ 1) ด้านการศึกษา (education) เป็นการช่วยเหลือให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเองด้านการเรียน มีความตระหนักรู้ถึงความถนัด ความสนใจ ทักษะความสามารถในการเรียนวิชาต่าง ๆ รวมทั้ง การรู้จักโลกกว้างทางการศึกษา สามารถกำหนดเป้าหมายและวางแผนสู่การศึกษาต่อได้อย่างเต็มตามศักยภาพ 2) ด้านอาชีพ (career) เป็นการช่วยเหลือให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเองเกี่ยวกับความถนัด ความสนใจ และบุคลิกภาพเกี่ยวกับอาชีพ ประกอบการกับการมีความรู้เกี่ยวกับโลกของอาชีพและ ตลาดแรงงาน สามารถกำหนดเป้าหมายและเตรียมความพร้อมเข้าสู่อาชีพได้อย่างมี

ประสิทธิภาพ และ 3) ด้านส่วนตัว-สังคม (Personal-Social) เป็นการช่วยเหลือให้นักเรียน รู้จักและเข้าใจตนเองเกี่ยวกับสุขภาพกาย สุขภาพจิต การอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ตระหนัก ถึงความสุข ความทุกข์ที่เกิดขึ้น สามารถระบุสภาพปัญหา สาเหตุของปัญหาและค้นหา แนวทางแก้ไขปัญหามีประสิทธิภาพ (วัลภา สบายยิ่ง, 2565) จากขอบข่ายการส่งเสริม พัฒนานักเรียนดังกล่าวข้างต้น ครูแนะแนวเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดบริการแนะแนว 5 บริการ ได้แก่ 1) บริการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) บริการสนเทศ 3) บริการให้การ ปรึกษา 4) บริการจัดวางตัวบุคคล และ 5) บริการติดตามผล (Follow-up Service)

อย่างไรก็ตาม ในการจัดบริการแนะแนวเพื่อส่งเสริมพัฒนานักเรียนดังกล่าว ข้างต้น ยังมีประเด็นที่ต้องได้รับการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น โดยมีการศึกษาของ กรรณิกา คำดี (2563) ปณิตา บัวเจริญ (2564) ได้ศึกษาพบว่า การให้บริการแนะแนวยังประสบกับปัญหา อุปสรรคทั้งในด้านจำนวนครูแนะแนว ซึ่งเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ ครูแนะแนว 1 คนต่อนักเรียน 200 คน แต่ในทาง ปฏิบัติจริงพบว่า สัดส่วนครูแนะแนวและนักเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ยิ่งไปกว่านั้น ใน ด้านสมรรถนะในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูแนะแนว พบว่า ครูแนะแนวยังขาดทั้ง องค์ความรู้และทักษะการให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาซึ่งครูแนะแนวจำเป็นต้องได้รับการ พัฒนาสมรรถนะให้สูงขึ้นเพื่อให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สมรรถนะในการให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาของครูแนะแนวถือเป็นองค์ประกอบ สำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการแนะแนว เนื่องจากครูแนะแนวต้องสามารถสร้าง ความสัมพันธ์ที่ไว้วางใจ รับฟังอย่างเข้าใจ สื่อสารเชิงบวก ช่วยให้นักเรียนที่เป็นผู้รับการ ปรึกษาสามารถสะท้อนตนเองเพื่อการรู้จักและเข้าใจตนเอง ค้นหาแนวทางการแก้ไขปัญหา ได้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสมรรถนะเหล่านี้ครูแนะแนวมีความจำเป็นต้องได้รับ การพัฒนาทั้งความรู้ในทฤษฎีการให้บริการปรึกษา รวมทั้ง มีการฝึกฝนและสะท้อนตนเอง อย่างต่อเนื่อง (Corey, 2017; สุภาภรณ์ ภูมิตร และสกริพร เซวณชัย, 2567)

จากการศึกษาทฤษฎีการให้บริการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ทฤษฎีที่ใช้ได้ผลดีในบริบทของสถานศึกษา ได้แก่ ทฤษฎีการปรึกษาแบบผู้รับบริการเป็นศูนย์กลางและทฤษฎีการปรึกษาแบบเผชิญความจริง (นิรนาท แสนสา, 2565) ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาเป็นแนวคิดหลักในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมออนไลน์ในครั้งนี้

ทฤษฎีการปรึกษาแบบผู้รับบริการเป็นศูนย์กลาง (Client-Centered Therapy) เป็นทฤษฎีที่พัฒนาขึ้นโดย Carl R. Rogers (Gladding, 2014; Corey, 2017; รัญจวน คำชิรพิทักษ์, 2565) เป็นแนวคิดที่มีมุมมองต่อผู้รับบริการว่าเป็นผู้มีเหตุผลและมีศักยภาพในการพัฒนาตนเอง สามารถควบคุมตนเองและปรับพฤติกรรมให้เหมาะสมได้และการเปลี่ยนแปลงพัฒนาจะเกิดขึ้นได้ เมื่อมีสัมพันธภาพแห่งความเข้าใจ ความอบอุ่นและการยอมรับ ดังนั้น ในกระบวนการปรึกษาจึงเน้นการเคารพในศักดิ์ศรีและคุณค่าของมนุษย์ มีการใช้ทักษะในการให้บริการปรึกษาที่เอื้อให้เกิดการพัฒนา ได้แก่ ทักษะการใส่ใจสังเกต ทักษะถาม การฟัง การสะท้อนเรื่องราวและความรู้สึก การให้ข้อมูลข้อเสนอแนะ ตลอดจนทักษะการให้กำลังใจ การให้บริการปรึกษาดังกล่าวนี้อาจช่วยให้ผู้รับบริการเกิดความตระหนักรู้ตน เข้าใจสภาพปัญหา สาเหตุของปัญหาและสามารถค้นหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาของตนเองได้อย่างเหมาะสม (ขุติมา สุรเศรษฐ, 2564; อีรวรรณ อีระพงษ์, 2565)

ทฤษฎีการปรึกษาแบบเผชิญความจริง (Reality Therapy) เป็นทฤษฎีที่พัฒนาขึ้นโดย William Glasser (Corey, 2017; อีรพัฒน์ วงศ์คุ้มสิน, 2565; ศรณารายณ์ ชูชื่น และ ลัดดาวรรณ ณ ระนอง, 2560; นววิช นวชีวินมัย, 2565) ทฤษฎีนี้มีมุมมองต่อผู้รับบริการปรึกษาว่า เป็นผู้ที่มีวิถีดำเนินชีวิตในระดับภาวะจิตสำนึกที่รู้ตัวว่าตนเองกำลังทำอะไรอยู่ การกระทำทุกอย่างมีเป้าหมายเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง เป็นผู้ที่สามารถควบคุมพฤติกรรมและตัดสินใจแก้ปัญหาของตนเองได้ นอกจากนั้น ยังมีความต้องการมีเอกลักษณ์แห่งความสำเร็จ ประารถนาในการได้รับความรักและมีโอกาสให้ความรักแก่ผู้อื่นอีกด้วย ดังนั้น ในกระบวนการให้ความช่วยเหลือผู้รับบริการจึงเป็นการช่วยให้ผู้รับบริการเกิดความตระหนักรู้ในเป้าหมายและเปลี่ยนแปลงตนเองเพื่อไปสู่เป้าหมายที่ตนเองต้องการนั้น ซึ่งเทคนิคสำคัญ คือ เทคนิค WDEP กล่าวคือ W : Want เป็นการให้ผู้รับบริการสำรวจตนเองว่า

ต้องการเปลี่ยนแปลงตนเองไปสู่เป้าหมายที่ต้องการอะไร D : Doing & Direction เป็นการสำรวจการปฏิบัติในวิถีชีวิตประจำวันของตนเอง โดยสังเกตทั้งการกระทำ คำพูด ความคิด และความรู้สึกที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน E : Evaluation เป็นการประเมินผลที่เกิดจากการใช้ชีวิตในแต่ละวันว่า สิ่งที่ตนเองกระทำอยู่นั้นช่วยให้ได้รับสิ่งที่ต้องการหรือไม่ ส่งผลดีหรือผลเสียต่อตัวเองอย่างไรและควรทำต่อไป หรือ ควรเปลี่ยนแปลงตนเองหรือไม่อย่างไรและสุดท้ายคือ P : Planning เป็นการวางแผนเพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ซึ่งแผนที่ดีควรมีลักษณะสำคัญ คือ ง่าย ไม่ซับซ้อน (Simple) บรรลุผลได้จริง (Attainable) วัดผลได้ (Measurable) เริ่มทำได้ทันที (Immediate) บุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมได้ (Involve) ผู้รับการปรึกษาสามารถกำกับตนเองให้เป็นไปตามแผนได้ (Controlled by Client) มีการทำสัญญาว่าจะปฏิบัติ (Committed to) และทำอย่างสม่ำเสมอ (Consistent)

จากแนวทางการให้การปรึกษาสองทฤษฎีดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้นำมาใช้ฝึกอบรมในรูปแบบออนไลน์ ทั้งนี้ เนื่องจากในยุคที่เทคโนโลยีดิจิทัลมีบทบาทในการเรียนรู้ตลอดชีวิต การจัดฝึกอบรมในรูปแบบออนไลน์เป็นเครื่องมือสำคัญที่สามารถขยายโอกาสการพัฒนาศักยภาพของครูแนะแนวได้อย่างมีประสิทธิภาพ หลักสูตรฝึกอบรมออนไลน์สามารถออกแบบให้มีความยืดหยุ่น ใช้งานได้ทุกที่ทุกเวลาและความหลากหลายของสื่อและกิจกรรมการเรียนรู้ ที่สามารถส่งเสริมความรู้และสมรรถนะของผู้เข้าร่วมการฝึกอบรม เช่น วิดีโอจำลองสถานการณ์ กระบวนการสะท้อนตนเอง แบบฝึกปฏิบัติ และการเรียนรู้ร่วมกันผ่านโปรแกรมการฝึกอบรมออนไลน์ (เอกสิทธิ์ อภิสิทธิ์กุล, นฤมล ศิริวงษ์ และรัฐพล ประดับเวทย์, 2566; จูติชัย รักษ์บำรุง, 2565) การอบรมในลักษณะดังกล่าวสามารถตอบสนองต่อรูปแบบการเรียนรู้ของผู้ใหญ่และเปิดโอกาสให้ครูแนะแนวสามารถฝึกฝนทักษะได้อย่างต่อเนื่อง

จากเหตุผลและความเป็นมาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาสำหรับครูแนะแนว เพื่อให้มีสมรรถนะในการให้บริการปรึกษาตามแนวคิดผู้รับบริการเป็นศูนย์กลาง และแบบเผชิญความจริง เพื่อนำความรู้และทักษะไปใช้ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบทปัจจุบัน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาและหาคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมออนไลน์ เรื่อง การส่งเสริมสมรรถนะการให้การศึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวคิดผู้รับบริการเป็นศูนย์กลางและเผชิญความจริงของครูแนะแนว
2. เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมออนไลน์ ดังนี้
 - 1) เปรียบเทียบสมรรถนะการให้การศึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวคิดผู้รับบริการเป็นศูนย์กลางและเผชิญความจริงของครูแนะแนว ก่อนและหลังการฝึกอบรมออนไลน์
 - 2) ศึกษาความพึงพอใจของครูแนะแนวที่มีต่อการฝึกอบรมออนไลน์

สมมติฐานการวิจัย

ครูแนะแนวที่เข้าร่วมหลักสูตรฝึกอบรมออนไลน์มีสมรรถนะการให้การศึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวคิดผู้รับบริการเป็นศูนย์กลางและเผชิญความจริงหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยแบบกลุ่มเดียว วัดก่อนและหลังการทดลอง (one-group pretest -posttest design) โดยมีรูปแบบการวิจัย ดังนี้

$$O_1 \quad \text{—————} \quad X \quad \text{—————} \quad O_2$$

O_1 หมายถึง การเก็บข้อมูลสมรรถนะการให้การศึกษาเชิงจิตวิทยาของครูแนะแนวฯ ก่อนการทดลอง

X หมายถึง การฝึกอบรมออนไลน์ เรื่อง การส่งเสริมสมรรถนะการให้การศึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวคิดผู้รับบริการเป็นศูนย์กลางและเผชิญความจริงของครูแนะแนว

O_2 หมายถึง การเก็บข้อมูลสมรรถนะการให้การศึกษาเชิงจิตวิทยาของครูแนะแนวฯ หลังการทดลอง

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ครูแนะแนวในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูแนะแนวในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 43 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ 1) มีความประสงค์เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะการให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวคิดผู้รับบริการเป็นศูนย์กลางและเผชิญความจริง 2) มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับการฝึกอบรมแบบออนไลน์ และ 3) สามารถเข้าร่วมกิจกรรมการอบรมได้ตลอดระยะเวลาของโครงการวิจัย

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) หลักสูตรฝึกอบรมออนไลน์ เรื่อง การส่งเสริมสมรรถนะการให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวคิดผู้รับบริการเป็นศูนย์กลางและเผชิญความจริงของครูแนะแนว 2) แบบประเมินสมรรถนะการให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวคิดผู้รับบริการเป็นศูนย์กลางและเผชิญความจริงของครูแนะแนว และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของครูแนะแนวที่มีต่อการฝึกอบรมออนไลน์ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

3.1 หลักสูตรฝึกอบรมออนไลน์ เรื่อง การส่งเสริมสมรรถนะการให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวคิดผู้รับบริการเป็นศูนย์กลางและเผชิญความจริงของครูแนะแนว ผู้วิจัยได้สร้างและหาคุณภาพชุดฝึกอบรม โดยเริ่มจากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแล้วจัดทำเป็นชุดฝึกอบรมโดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 การปรึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวคิดผู้รับบริการเป็นศูนย์กลางและตอนที่ 2 การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบเผชิญความจริง หลังจากนั้น ได้นำชุดฝึกอบรมที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการปรึกษาเชิงจิตวิทยา 3 คน พิจารณาความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหาของหลักสูตร ซึ่งผลการพิจารณา พบว่า คุณภาพโดยภาพรวมของชุดฝึกอบรมทั้ง 2 ตอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด พร้อมทั้งมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมซึ่งผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้อบรมครูแนะแนวต่อไป

3.2 แบบประเมินสมรรถนะการให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวคิดผู้รับบริการเป็นศูนย์กลางและเผชิญความจริงของครูแนะแนว เป็นแบบประเมินที่มีข้อ

คำถามแบบปรนัยและอัตนัย จำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ประเมินสมรรถนะการให้การศึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวคิดผู้รับบริการเป็นศูนย์กลาง มีข้อคำถามแบบปรนัย 20 ข้อ และแบบอัตนัย 1 ข้อ ตอนที่ 2 ประเมินสมรรถนะการให้การศึกษาเชิงจิตวิทยาแบบเผชิญความจริง มีข้อคำถามแบบปรนัย 15 ข้อ และแบบอัตนัย 1 ข้อ แบบประเมินนี้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ โดยมีค่า IOC เท่ากับ 0.67-1.00 และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของข้อคำถามแบบปรนัยด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค พบว่า ตอนที่ 1 มีค่าเท่ากับ 0.77 ตอนที่ 2 มีค่าเท่ากับ 0.76

3.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของครูแนะแนวที่มีต่อการฝึกอบรมออนไลน์ เป็นแบบประเมินแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด ตามมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert Rating Scales)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลมีการดำเนินการ ดังนี้

1) ก่อนเริ่มกิจกรรมการฝึกอบรม ผู้วิจัยให้ครูแนะแนวตอบแบบประเมินสมรรถนะการให้การศึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวคิดผู้รับบริการเป็นศูนย์กลางและเผชิญความจริง เพื่อนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์เป็นการประเมินผลก่อนการทดลอง

2) ผู้วิจัยดำเนินการจัดฝึกอบรมแบบออนไลน์ เรื่อง การให้การศึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวคิดผู้รับบริการเป็นศูนย์กลางและเผชิญความจริง ผ่านโปรแกรมเกม Microsoft Teams เป็นเวลา 2 วัน

3) เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการฝึกอบรม ผู้วิจัยได้ให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบประเมินสมรรถนะการให้การศึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวคิดผู้รับบริการเป็นศูนย์กลางและเผชิญความจริงและแบบสอบถามความพึงพอใจของครูแนะแนวที่มีต่อการฝึกอบรมออนไลน์ เพื่อนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์เป็นการประเมินผลหลังการทดลอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์เปรียบเทียบสมรรถนะการให้การศึกษาเชิงจิตวิทยาฯ ก่อนและหลังการทดลองโดยการทดสอบค่าที แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t- test for dependent sample)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย สามารถนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1) ผลการพัฒนาและหาคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมออนไลน์ เรื่อง การส่งเสริมสมรรถนะการให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวคิดผู้รับบริการเป็นศูนย์กลางและเผชิญความจริงของครูแนะแนว พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมออนไลน์ที่พัฒนาขึ้นแบ่งออกเป็น 2 ตอน แต่ละตอนผ่านการพิจารณาคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญด้านการปรึกษาเชิงจิตวิทยา โดยมีผลการประเมินคุณภาพความถูกต้องและเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมออนไลน์ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีโครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตรการอบรมฯ ดังนี้

ตอนที่ 1 การปรึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวคิดผู้รับบริการเป็นศูนย์กลาง มีสาระสำคัญ ดังนี้

1. ความเป็นมาของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวคิดผู้รับบริการเป็นศูนย์กลาง
2. มุมมองต่อธรรมชาติของมนุษย์
3. แนวคิดเกี่ยวกับการเกิดปัญหาของมนุษย์
4. เจาะลึกพื้นฐานที่จำเป็นต่อสัมพันธภาพในการปรึกษาแบบผู้รับบริการเป็น

ศูนย์กลาง

5. ขั้นตอนการให้บริการปรึกษาตามแนวคิดผู้รับบริการเป็นศูนย์กลาง
6. ทักษะสำคัญของการให้การปรึกษาตามแนวคิดผู้รับบริการเป็นศูนย์กลาง
7. การฝึกปฏิบัติให้การปรึกษาตามแนวคิดผู้รับบริการเป็นศูนย์กลาง

ตอนที่ 2 การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบเผชิญความจริง มีสาระสำคัญ ดังนี้

1. ความเป็นมาของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบเผชิญความจริง
2. มุมมองต่อธรรมชาติของมนุษย์
3. หลักการสำคัญของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบเผชิญความจริง
4. เป้าหมายของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบเผชิญความจริง
5. ขั้นตอนการให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาด้วยระบบ WDEP
6. เทคนิคการให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบเผชิญความจริง
7. การฝึกปฏิบัติให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบเผชิญความจริง

2) ผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมออนไลน์ มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะการให้การศึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวคิดผู้รับบริการเป็นศูนย์กลางและเผชิญความจริงของครูแนะแนว ก่อนและหลังการฝึกอบรมออนไลน์ สามารถแสดงได้ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยสมรรถนะการให้การศึกษาเชิงจิตวิทยา ก่อนและหลังการอบรมฯ (n = 43)

สมรรถนะการให้การศึกษา	การทดสอบ	$\bar{X}$	SD	t	Sig
1. การศึกษาตามแนวคิดผู้รับบริการเป็นศูนย์กลาง (CCT)	ก่อนอบรม	16.12	3.70	12.43	.000
	หลังอบรม	23.44	1.18		
2. การศึกษาตามแนวคิดแบบเผชิญความจริง (RT)	ก่อนอบรม	11.81	3.21	9.91	.000
	หลังอบรม	17.44	2.53		
รวมทุกด้าน	ก่อนอบรม	27.93	5.59	13.47	.000
	หลังอบรม	40.88	3.14		

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่า หลังเข้ารับการอบรม ครูแนะแนวมีสมรรถนะการให้การศึกษาเชิงจิตวิทยาเพิ่มสูงขึ้นกว่าก่อนการอบรมทั้งรายด้านและภาพรวม โดยสมรรถนะการศึกษาตามแนวคิดผู้รับบริการเป็นศูนย์กลาง มีคะแนนเฉลี่ยก่อนอบรม เท่ากับ 16.12 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.70 หลังอบรมมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 23.44 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.18 สมรรถนะการศึกษาตามแนวคิดแบบเผชิญความจริง มีคะแนนเฉลี่ยก่อนอบรม เท่ากับ 11.81 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.21 หลังอบรมมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 17.44 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.53 และในภาพรวมทั้ง 2 ด้าน พบว่า ผู้เข้าอบรมมีคะแนนเฉลี่ยก่อนอบรม เท่ากับ 27.93 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.59 หลังการอบรมมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 40.88 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 3.14 แสดงให้เห็นว่า ภายหลังการอบรม ครูแนะแนวที่มีสมรรถนะการให้การศึกษาเชิงจิตวิทยาเพิ่มสูงขึ้นกว่าก่อนการอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของครูแนะแนวที่มีต่อการฝึกอบรมออนไลน์ สามารถแสดงดังตาราง ต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ความพึงพอใจของครูแนะแนวที่มีต่อการฝึกอบรมออนไลน์ (n = 43)

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ		
	$\bar{X}$	SD	ความหมาย
1. เนื้อหาที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การอบรม	4.95	.21	มากที่สุด
2. เนื้อหาครอบคลุมแนวคิดการปรึกษาแบบผู้รับบริการเป็นศูนย์กลาง (Client-Centered Therapy)	4.93	.26	มากที่สุด
3. เนื้อหาครอบคลุมแนวคิดการปรึกษาการเผชิญความจริง (Reality Therapy)	4.93	.26	มากที่สุด
4. เนื้อหาช่วยเสริมทักษะการให้บริการแนะแนว	4.93	.26	มากที่สุด
5. ระบบการเรียนรู้แบบออนไลน์เอื้อให้เกิดการเรียนรู้ได้โดยสะดวก	4.91	.29	มากที่สุด
6. ระยะเวลาในการอบรมมีความเหมาะสม	4.81	.45	มากที่สุด
7. กิจกรรมการฝึกปฏิบัติช่วยให้สามารถพัฒนาสมรรถนะการให้การปรึกษาได้	4.79	.47	มากที่สุด
8. บรรยากาศการแลกเปลี่ยนเรียนรู้มีความเหมาะสม	4.79	.41	มากที่สุด
9. ท่านมีความมั่นใจในการสื่อสารเชิงบวกและสร้างความสัมพันธ์กับผู้เรียนมากขึ้น	4.79	.41	มากที่สุด
11. การอบรมช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติงานแนะแนวในบริบทปัจจุบัน	4.84	.37	มากที่สุด
12. ท่านพึงพอใจต่อภาพรวมของการฝึกอบรมออนไลน์นี้	4.95	.21	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.86	.37	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของครูแนะแนวที่มีต่อการฝึกอบรมออนไลน์ฯ โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.86$, $SD=.37$) โดยมีรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและรองลงมาตามลำดับ คือ เนื้อหาที่มีความเหมาะสม

และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การอบรมและมีความพึงพอใจต่อภาพรวมของการฝึกอบรมออนไลน์ ($\bar{X} = 4.95$, $SD=.21$) เนื้อหาครอบคลุมแนวคิดการปรึกษาแบบผู้รับบริการเป็นศูนย์กลาง (Client-Centered Therapy) เนื้อหาครอบคลุมแนวคิดการปรึกษาการเผชิญความจริง (Reality Therapy) เนื้อหาช่วยเสริมทักษะการให้บริการแนะแนว ($\bar{X} = 4.93$, $SD =.26$) และระบบการเรียนรู้แบบออนไลน์เอื้อให้เกิดการเรียนรู้ได้โดยสะดวก ($\bar{X} = 4.91$, $SD =.29$)

สรุปผลการวิจัยและการอภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัย มีประเด็นการสรุปผลการวิจัยและอภิปราย ดังนี้

1. ผลการพัฒนาและหาคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรมออนไลน์ที่พัฒนาขึ้นซึ่งประกอบด้วย 2 ตอน คือ 1. การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบผู้รับบริการเป็นศูนย์กลาง และ 2. การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบเผชิญความจริง ได้ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญด้านการปรึกษาเชิงจิตวิทยา พบว่า อยู่ในระดับความถูกต้องและความเหมาะสมมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากกระบวนการสร้างหลักสูตร ผู้วิจัยใช้กระบวนการพัฒนาอย่างเป็นระบบเพื่อให้หลักสูตรมีคุณภาพสูง โดยมีขั้นตอนสำคัญ คือ 1) การศึกษาแนวคิดทฤษฎีการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่เหมาะสมกับบริบทสถานศึกษา และวิเคราะห์ปัญหาของครูแนะแนวที่ยังขาดสมรรถนะในด้านการให้บริการปรึกษาเชิงลึก 2) การออกแบบโครงสร้างหลักสูตร โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ตอนหลัก เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างแนวคิดผู้รับบริการเป็นศูนย์กลางที่เน้นการยอมรับ ความจริงใจและความเข้าใจ เพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ไว้วางใจ ช่วยให้นักเรียนตระหนักรู้ในตนเอง (Gladding, 2014; Corey, 2017; รัญจวน คำชิรพิทักษ์, 2565; ชูติมา สุระเศรษฐ, 2564; อีรวรรณ อีระพงษ์, 2565) และแนวคิดการปรึกษาแบบเผชิญความจริงที่เน้นการช่วยเหลือให้นักเรียนตระหนักว่า พฤติกรรมในปัจจุบันตอบสนองความต้องการของตนหรือไม่ ผ่านระบบ WDEP ซึ่งช่วยให้นักเรียนวางแผนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างเป็นรูปธรรม (Corey, 2017; อีรพัฒน์ วงศ์คุ้มสิน, 2565; ศรณารายณ์ ชูชื่น และลัดดาวรรณ ณ ระนอง, 2560; นววิช นวชีวินมัย, 2565) และ 3) การตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ โดยนำหลักสูตรไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการปรึกษาเชิงจิตวิทยาพิจารณาความถูกต้องและความเหมาะสมของเนื้อหา พร้อมทั้งนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงก่อนนำไปใช้จริง รายละเอียด

เนื้อหาที่ได้รับการประเมินว่าเหมาะสมมากที่สุด ประกอบด้วย ความชัดเจนของภาษาและเนื้อหา การผสมผสานสื่อการเรียนรู้ การออกแบบเพื่อการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ในรูปแบบหลักสูตรออนไลน์ที่มีกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน (Collaborative Learning) ทำให้เกิดความมั่นใจในการปฏิบัติงานในบริบทปัจจุบัน

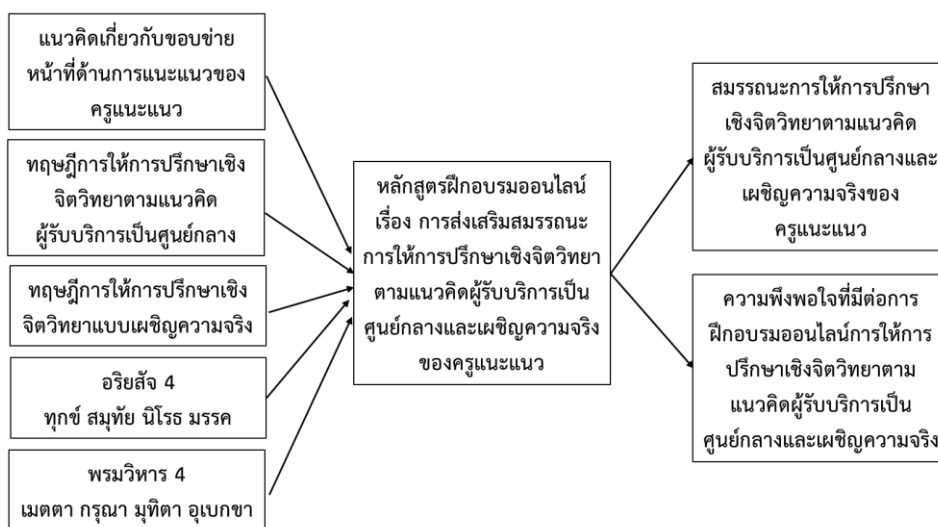
2) ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะการให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวคิดผู้ให้บริการเป็นศูนย์กลางและเผชิญความจริงของครูแนะแนว พบว่า ภายหลังการเข้ารับการฝึกอบรมออนไลน์ ครูแนะแนวมีสมรรถนะการให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวคิดผู้ให้บริการเป็นศูนย์กลางและเผชิญความจริงสูงขึ้นกว่าก่อนการเข้ารับการฝึกอบรมซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ เนื่องจากหลักสูตรฝึกอบรมออนไลน์ที่พัฒนาขึ้นผ่านกระบวนการพัฒนาอย่างเป็นระบบ มีการจัดเรียงลำดับเนื้อหาอย่างต่อเนื่อง เริ่มจากพื้นฐานความรู้ไปสู่ทักษะการปฏิบัติ มีสื่อสถานการณ์จำลองและกรณีศึกษาที่ช่วยให้ครูแนะแนวทำความเข้าใจได้ง่าย สามารถจดจำและนำไปประยุกต์ใช้ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในบริบทจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ครูเกิดความเชื่อมั่นในสมรรถนะของตนเองเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Eriksen & McAuliffe (2003) ที่ศึกษาเรื่องการวัดสมรรถนะของผู้ให้การปรึกษา พบว่า การฝึกอบรมที่เน้นการพัฒนาทักษะ (Skills-based training) ช่วยให้ผู้เข้ารับการอบรมมีสมรรถนะการให้การปรึกษาเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ รวมถึง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Swank, Lambie, & Witta (2012) ที่ได้พัฒนาและศึกษาคุณภาพของแบบประเมินสมรรถนะการให้การปรึกษา (Counseling Competencies Scale: CCS) พบว่า การฝึกฝนทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาอย่างเป็นขั้นตอนช่วยพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้ให้การปรึกษาให้สูงขึ้นอย่างชัดเจน

3) ผลการศึกษาความพึงพอใจของครูแนะแนวที่มีต่อการฝึกอบรมออนไลน์ พบว่า ครูแนะแนวผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมออนไลน์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ เนื่องจากหลักสูตรฝึกอบรมออนไลน์ได้ผ่านกระบวนการสร้างและวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นและบทบาทของครูแนะแนวในสถานศึกษา แล้วนำผลการวิเคราะห์มาพัฒนาโครงสร้างหลักสูตรที่มีความถูกต้อง ชัดเจนและเรียงลำดับเนื้อหาจาก

ทฤษฎีไปสู่แนวทางการปฏิบัติอย่างเหมาะสม ใช้ภาษาที่ง่ายต่อการทำความเข้าใจ พร้อมทั้งผ่านการตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ จึงทำให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจว่า เนื้อหาสาระมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ การอบรมในระดับมากที่สุด ซึ่งช่วยเสริมทักษะการให้บริการแนะแนวได้จริง นอกจากนี้ระบบการเรียนรู้แบบออนไลน์ยังเอื้อให้เกิดการเรียนรู้ได้โดยสะดวก มีบรรยากาศการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และกิจกรรมการฝึกปฏิบัติที่เหมาะสม ช่วยให้ครูมีความมั่นใจในการสื่อสารเชิงบวกและสร้างความสัมพันธ์เพื่อให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแก่ผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น ด้วยเหตุปัจจัยดังกล่าว จึงส่งผลให้ครูแนะแนวมีความพึงพอใจต่อภาพรวมของการฝึกอบรมออนไลน์ในระดับมากที่สุดและเห็นว่าการอบรมครั้งนี้ช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติงานแนะแนวในบริบทปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ความรู้จากการวิจัย

จากผลการวิจัย สามารถสรุปองค์ความรู้ได้ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมออนไลน์
เรื่อง การส่งเสริมสมรรถนะการให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวคิดผู้รับบริการเป็นศูนย์กลาง
และเผชิญความจริงของครูแนะแนว

จากภาพที่ 1 แสดงให้เห็นถึงองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย คือ การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมออนไลน์ เรื่อง การส่งเสริมสมรรถนะการให้การศึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวคิดผู้รับบริการเป็นศูนย์กลางและเผชิญความจริงของครูแนะแนว มาจากแนวคิดและทฤษฎีสำคัญ ดังนี้ 1) แนวคิดเกี่ยวกับขอบข่ายหน้าที่ด้านการแนะแนวของครูแนะแนว 2) ทฤษฎีการให้การศึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวคิดผู้รับบริการเป็นศูนย์กลาง และ 3) ทฤษฎีการให้การศึกษาเชิงจิตวิทยาแบบเผชิญความจริง 4) อริยสัจ 4 ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค และ 5) พรหมวิหาร 4 เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา หลักสูตรฝึกอบรมออนไลน์ดังกล่าวมีองค์ประกอบเนื้อหาสำคัญ 2 ตอนหลัก คือ 1) การศึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวคิดผู้รับบริการเป็นศูนย์กลาง (CCT) ที่เน้นการสร้างสัมพันธภาพและสภาวะทางจิตวิทยาที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลง และ 2) การศึกษาเชิงจิตวิทยาแบบเผชิญความจริง (RT) ที่เน้นการใช้ระบบ WDEP เพื่อให้ผู้รับการปรึกษาประเมินตนเองและวางแผนจัดการพฤติกรรมอย่างเป็นรูปธรรม โดยทั้ง 2 ส่วน ประกอบด้วยสาระสำคัญตั้งแต่ความเป็นมา แนวคิดเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ ขั้นตอนการให้การศึกษา และกรณีตัวอย่างการฝึกปฏิบัติให้การศึกษา โดยมีเงื่อนไขสำคัญที่ทำให้การศึกษามีประสิทธิภาพ คือ การให้ความรักความเข้าใจ และการยอมรับอย่างไม่มีเงื่อนไข ซึ่งมีความสอดคล้องกับหลักธรรม พรหมวิหาร 4 ที่ครูแนะแนวให้ ความเมตตาแก่นักเรียนให้มีความสุข และกรุณาให้นักเรียนพ้นทุกข์ เป็นแรงขับเคลื่อนในการรับฟังอย่างลึกซึ้งเพื่อสร้างพื้นที่ปลอดภัยให้นักเรียนตระหนักถึงธรรมชาติของชีวิตตามหลัก อริยสัจ 4 ประกอบด้วย การเข้าใจในสภาวะที่เป็นทุกข์ เหตุแห่งทุกข์ ภาวะพ้นทุกข์ และการค้นหาแนวทางการแก้ไขปัญหาความทุกข์ได้ด้วยสติและปัญญาของตนเอง

หลักสูตรฝึกอบรมออนไลน์ดังกล่าว สามารถพัฒนาสมรรถนะการให้การศึกษาเชิงจิตวิทยาของครูแนะแนวให้สูงขึ้นกว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทั้งในรายด้านและภาพรวม รวมทั้งครูแนะแนวมีความพึงพอใจโดยภาพรวมต่อหลักสูตรฝึกอบรมออนไลน์ว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด กล่าวคือ เนื้อหาสาระมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ระบบการเรียนรู้ออนไลน์เอื้อให้เกิดการเรียนรู้ได้โดยสะดวก ภาษาที่ใช้มีความชัดเจน เข้าใจง่ายและช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติงานแนะแนวในบริบทปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) การบูรณาการทฤษฎีในการปฏิบัติงาน ครูแนะแนวสามารถนำองค์ความรู้จากการบูรณาการแนวคิดผู้รับบริการเป็นศูนย์กลาง และการปรึกษาแบบเผชิญความจริง ไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับลักษณะของนักเรียน โดยเริ่มจากการสร้างสัมพันธภาพที่ปลอดภัย ด้วยและใช้ระบบ WDEP ของ RT ในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการประเมินตนเองและวางแผนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่มีประสิทธิภาพ

2) การส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ ครูแนะแนวควรได้รับการส่งเสริมการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ที่มีความยืดหยุ่น โดยเฉพาะสื่อที่มีสถานการณ์จำลอง และกรณีศึกษาเนื่องจากผลการวิจัยพบว่าสื่อลักษณะนี้ช่วยให้ครูเข้าใจขั้นตอนการให้การปรึกษาที่เป็นรูปธรรมและเพิ่มความมั่นใจในการนำไปใช้กับนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) การศึกษาผลกระทบระยะยาว ควรมีการวิจัยเพื่อติดตามผลสมรรถนะการให้การปรึกษาของครูแนะแนวภายหลังการอบรมไปแล้ว 6 เดือน หรือ 1 ปี เพื่อศึกษาความคงทนของทักษะ และอุปสรรคในการนำความรู้ไปใช้ในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2) การศึกษาผลที่เกิดกับตัวนักเรียน ควรมีการวิจัยเชิงทดลองเพื่อศึกษาผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนโดยตรง หลังจากที่ครูแนะแนวได้นำทักษะการปรึกษาไปใช้ เช่น ศึกษาการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การเพิ่มความภาคภูมิใจในตนเอง หรือการลดปัญหาพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ของนักเรียน

3. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การนำหลักสูตรไปใช้ในระดับนโยบายและสถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา เช่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) หรือเขตพื้นที่การศึกษา สามารถนำหลักสูตรฝึกอบรมออนไลน์นี้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะครูแนะแนวอย่างเป็นระบบ เนื่องจากเป็นหลักสูตรที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพและพิสูจน์แล้วว่าสามารถยกระดับทักษะการปฏิบัติงานได้จริงในบริบทปัจจุบัน

รายการอ้างอิง

- กรรณิกา คำดี. (2563). การพัฒนาชุดฝึกอบรมออนไลน์เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับครูแนะแนว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. *วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 21(1), 114-128.
- ชุติมา สุระเศรษฐ. (2564). *การปรึกษาเชิงจิตวิทยาสำหรับครู*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรพัฒน์ วงศ์คุ้มสิน. (2565) แนวคิดและแนวปฏิบัติของทฤษฎีการให้การปรึกษาแบบเผชิญความจริง ใน *ประมวลสาระชุดวิชาแนวคิดทางการแนะแนวและทฤษฎีการปรึกษาเชิงจิตวิทยา* (หน่วยที่ 1-7 ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2, น. 11-1 - 11-87). นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ธีรวรรณ ธีระพงษ์. (2565). *แนวคิดบุคคลเป็นศูนย์กลางเพื่อการปรึกษาเชิงจิตวิทยาและการพัฒนามนุษย์*. เชียงใหม่ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นววิช นวชีวินมัย. (2565). ทฤษฎีการบำบัดแบบเผชิญความจริงสู่การพัฒนาทักษะชีวิต. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี*, 12(1). 3-14.
- นิรนาท แสนสา. (2565). แนวคิดทางการปรึกษาเชิงจิตวิทยา. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาแนวคิดทางการแนะแนวและทฤษฎีการปรึกษาเชิงจิตวิทยา* (หน่วยที่ 1-7 ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2, น. 3-1 - 1-87). นนทบุรี : สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปณิตา บัวเจริญ. (2564). *การบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. กรุงเทพฯ.
- รัฐจวน คำวชิรพิทักษ์. (2565) แนวคิดและแนวปฏิบัติของทฤษฎีการให้การปรึกษาแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง ใน *ประมวลสาระชุดวิชาแนวคิดทางการแนะแนวและทฤษฎีการปรึกษาเชิงจิตวิทยา* (หน่วยที่ 1-7 ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2, น. 8-1 - 8-46). นนทบุรี : สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- วัลภา สบายยิ่ง. (2565). แนวคิดทางการแนะแนว. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาแนวคิดทางการแนะแนวและทฤษฎีการปรึกษาเชิงจิตวิทยา* (หน่วยที่ 1-7 ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2, น. 1-1 - 1-72). นนทบุรี : สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ศรณารายณ์ ชูชื่น และลัดดาวรรณ ณ ระนอง. (2560). ผลของการปรึกษาเป็นรายบุคคลตามทฤษฎีการปรึกษาแบบเผชิญความจริงที่มีต่อพฤติกรรมการเลิกสูบบุหรี่ของผู้ต้องขังเรือนจำกลางบางขวาง จังหวัดนนทบุรี. *วารสาร Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และศิลปะ*, 10(1), 1340-1350.
- สุภาภรณ์ ภูมิตร และสิทธิพร เชาวนชัย. (2567). ความต้องการจำเป็นและแนวทางการส่งเสริมสมรรถนะของครูแนะแนวสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี* 35(1). 134-148.
- เอกสิทธิ์ อภิสิทธิ์กุล, นฤมล ศิริวงษ์ และรัฐพล ประดับเวทย์. (2566). การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมออนไลน์เพื่อพัฒนาคุณภาพด้านการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ในระดับอุดมศึกษา. *วารสารศิลปการจัดการ*, 7(3), 1003-1023.
- Corey, G. (2017). *Theory and practice of group counseling* (10th ed.). Cengage Learning.
- Eriksen, K., & McAuliffe, G. (2003). A Measure of Counselor Competency. *Counselor Education and Supervision*, 43(2), 120-133.
- Gladding, S. T. (2014). *Counseling a comprehensive profession* (7th ed.). England : Pear-son Education Limited.
- Lambie, G. W., Mullen, P. R., Swank, J. M., & Blount, A. (2018). The Counseling Competencies Scale: Validation and Refinement. *Measurement and Evaluation in Counseling and Development*, 51(1), 1-15.
- Mearns, D., Thorne, B. and Mcleod, J. (2013). *Person-Centered Counseling in Action* (4th ed). Sage publications, Inc.

Mullen, P. R., et al. (2025). Analysis of the Counseling Competency Scale-Revised Using Trainees' Self-Assessment Data. *Counseling Outcome Research and Evaluation*, 16(1), 24-38.

Swank, J. M., Lambie, G. W., & Witta, E. L. (2012). An Exploratory Investigation of the Counseling Competencies Scale: A Measure of Counseling Skills, Dispositions, and Behaviors. *Counselor Education and Supervision*, 51(3), 189-206.